

**КОРЕКЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ
НАВЧАЛЬНО - ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ
ПОТРЕБАМИ**

Підготувала: Савчук С.В.

Особливим завданням спеціальних освітніх закладів є корекція розвитку дітей.

Організація корекційно спрямованого навчання передбачає підготовку та створення умов, потрібних не лише для роботи над засвоєнням учнями програмового матеріалу, а й для подолання в них недоліків розвитку.

Гра – це особлива форма засвоєння дитиною навколишньої дійсності шляхом моделювання та інтерпретації взаємодії між людьми. Гра розглядається як основний, провідний вид дитячої діяльності, що багатогранно впливає на психічний розвиток дитини. У грі діти опановують новими навиками, вміннями, знаннями, ознайомлюються з довкіллям, оволодівають комунікативними вміннями, соціалізуються. Гра слугує засобом розвитку мислення, пам'яті, уваги, уяви, мовлення, сприяє розвитку емоційно – вольової сфери.

Навчально – ігрова діяльність зорієнтована на особистість дитини, а іграшки й предмети, що використовуються в грі, допомагають дитині програвати важливі життєві ситуації. На мою думку, під час навчально – ігрової діяльності реалізуються такі цілі: саморозвиток, загальний розвиток, спілкування.

Вважаю, що в навчально – ігровій діяльності дитині вільно себе виражати без негативних наслідків; проявляти свої інтереси і виражати емоції. Впевнена, що навчально – ігрова діяльність стимулює дитину досліджувати навколишнє середовище, відносини між об'єктами, причинно – наслідкові зв'язки і зв'язки між подіями, що сприяє розвитку; допомагає дитині спілкуватись, досліджувати стосунки, соціальні ролі, набувати соціальних навичок. Тому я використовую навчально – ігрову діяльність з різними цілями залежно від завдань корекційної роботи.

Більшість дітей з особливими освітніми потребами характеризуються наступними ознаками: відсутність мотивації до навчальної діяльності, зниження пам'яті, уваги, відсутність навичок соціальної поведінки, збіднені емоційні прояви.

Навчально – ігрова діяльність школярів з особливими освітніми потребами будується з урахуванням закономірностей їх розвитку, враховуються як загальні, так і індивідуальні особливості розвитку дітей, що обумовлює своєрідність завдань формування гри, використання специфічних методів і прийомів.

Однією з умов, що забезпечують розвиток навчально – ігрової діяльності, є наявність ігрового матеріалу. На мою думку, це можуть бути дидактичні іграшки, ляльки, настільно – друковані ігри, дрібний та великий будівельний матеріал, ЛЕГО – цеглинки, м'які іграшки, ігрові атрибути, елементи костюмів, атрибути для театру (пальчикового, лялькового). Організую відповідне ігрове середовище, використовую різноманітні іграшки та розташовую їх в класній кімнаті так, щоб вони були доступні дітям.

Навчально – ігрова діяльність є провідною для дитини з особливими освітніми потребами молодшого шкільного віку. Цей вид діяльності полягає у відтворенні дітьми дій дорослих і відносин між ними в особливій умовній формі, відбуваються зміни в психіці, що готують дитину до нового щабля розвитку.

Впевнена, що навчально – ігрова діяльність – це і є підготовка до подальшого життя. Граючись, дитина живе життям наповненим безпосередністю, діяльністю та емоційністю, а не готується до того, щоб у подальшому жити. Але саме тому що, граючись вона живе, вона у грі і отримує першу, специфічну підготовку до життя.

Отже, гра як навчання, навчання як гра.

Формування навчальної діяльності починається з усвідомлення того, що учень виконує певні дії для того, щоб навчитися чогось, з формування бажання вчитися. Метою ігрової діяльності є емоції, розвага, мало усвідомлені цілі. Навчальною метою є потреба в знаннях, а от спосіб здобуття цих знань може бути більш або менш привабливим, диференціація ігрових і навчальних цілей настає у школяра не одразу.

Думаю, що навчальна гра посідає важливе місце в житті дітей з особливими освітніми потребами. Вона є природним станом, потребою дитячого організму, засобом спілкування й спільної діяльності дітей. Гра створює той позитивний емоційний фон, на якому всі психічні процеси проходять найбільш активно. Вона виділяє індивідуальні здібності дитини й дає можливість визначити рівень її знань і уявлень.

Використання мною навчально – ігрової діяльності в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами має корекційний вплив на розвиток особистості, зацікавлює діяльністю, вносить у навчання ситуації несподіванки, успіху, вільного вибору, яскраві позитивні емоції, удосконалює пізнавальні уміння і навички. Відповідно до цього я одночасно навчаю учнів і беру участь у їхній грі, а учні граючись навчаються і розвиваються.

Навчально – ігрова діяльність відіграє важливу роль у розвитку мовлення дітей. Вважаю, що вона є стимулом мовленнєвої активності школярів з особливими освітніми потребами, спонукає говорити всіх дітей, сприяє закріпленню звуковимови, розвитку фонематичного слуху, зв'язного мовлення, інтонаційної виразності, потім можуть служити основою для самостійного висловлення.

Використання мною на уроках української мови скоромовок, мирилок, прислів'їв, приказок, загадок, ігрових віршів, вправ, ігрових проблемних мовленнєвих ситуацій, інсценівок сприяло корекції і розвитку в дітей з особливими освітніми потребами звукової культури, збагаченню словника, діалогічного і монологічного мовлення, сприймання, уваги, запам'ятовування, зосередженості, комунікативності.

Читання – важлива компетентність для кожної людини. Це важливий інструмент для здобуття інформації. Проте перші кроки з оволодіння грамотою дуже нелегкі. Тому організовану навчально – ігрову діяльність на початковому етапі спрямовувала на полегшення процесу навчання читання, зменшення втоми, активізації уваги, пам'яті, емоцій, корекції і розвитку артикуляційного апарату, здатності диференціювати звуки і букви; збільшенню словникового запасу.

На своїх уроках старалась доцільно використовувати віршики, загадки, скоромовки, чистомовки, найпростіші ребуси, роботу з абаками, лото, розрізною азбукою, картками, таблицями, малюнками, картинками, пальчиковим театром, інсценівки, уявне малювання.

Завдяки такій діяльності удосконалюються і коригуються навички правильного, свідомого, виразного, швидкого читання, розширюються і поглиблюються знання про навколишній світ, відбувається розвиток мовлення і мислення, уяви, здійснюється моральне, духовне, національно – патріотичне, фізичне, екологічне, трудове, естетичне виховання дітей з особливими освітніми потребами.

Навчально – ігрова діяльність на моїх уроках математики здійснювалась в системі, щоб сприяти розвиваючому навчанню дітей з особливими освітніми потребами. Використані роздаткові, лічильні, ілюстративні матеріали для навчально - ігрової діяльності були методично правильно та естетично оформлені, підібрані відповідно

вікових та психологічних особливостей дітей. Використані ігрові моменти, ігри на уроках математики старалась, щоб були доцільним і без перебільшень.

Саме правильно скориговане використання навчально – ігрової діяльності на уроках математики сприятиме кращому засвоєнню навчального матеріалу, розвитку запам'ятовування, мислення, уваги, точності, зосередженості.

На уроках «Я досліджую світ» впроваджуючи навчально – ігрову діяльність мала змогу коригувати і розвивати в дітей з особливими освітніми потребами дослідницькі уміння, опановувати способи пізнання предметів і явищ природи, навколишнього середовища, суспільного життя (сприймання, уявлення, спостережливості); формувати активну життєву позицію, виховувати громадянські, соціально – культурні та моральні якості (вміння висловлювати свою думку, аналізувати, порівнювати, групувати); формувати інтерес до України, до пізнання її історії, природи, славетних постатей; виховувати пошану до державних символів, традицій, звичаїв, культури рідного краю (ввічливість, повага); формувати та розвивати толерантність, терпимість та повагу до інших (доброзичливість, чесність, милосердність, чуйність).

До навчально – ігрової діяльності старалась залучати кожного учня класу. Якщо частина учнів працює біля дошки, то інша частина виконуватиме роль суддів, контролерів. Характер такої діяльності учнів залежить від місця гри на уроці.

Такій діяльності властиві певний темп, ритм, у її процесі неприпустимі розлогі пояснення. Правила викладала коротко, доступно, лаконічно. Помітила, що знижує інтерес велика кількість зауважень дисциплінарного характеру, пасивне очікування дитиною своєї участі в грі.

Завжди сама показувала життєвий інтерес до гри, зацікавлювала учнів. В деяких іграх потрібно було створювати ситуацію очікування, зацікавленості. Успіх залежав від того, як проведено гру. Млявість, байдужість швидко помічають діти, тоді інтерес до такої діяльності починає згасати.

У навчально – ігровій діяльності діти з особливими освітніми потребами повинні себе почувати вільно, невимушено, відчувати задоволення від усвідомлення своєї самостійності й повноцінності. Обов'язково треба звертати увагу на допущені помилки під час такої діяльності. Але краще це зробити по завершенню гри. До розбору помилок треба залучати слабших учнів. Навчально – ігрова діяльність може проводитись колективно, в групах, індивідуально.

Отож, навчально – ігрова діяльність активізує пізнавальну сферу дітей, допомагає краще донести учителю і засвоїти учню складний матеріал в доступній формі.

В своїй роботі керуюсь настановою Василя Сухомлинського про те, що без гри немає й не може бути повноцінного розумового розвитку учнів. Але слід пам'ятати й те, що навчально – ігрову діяльність треба використовувати на уроці без перевантажень.

Вважаю, що одним з основних засобів соціалізації школярів з особливими освітніми потребами є навчально – ігрова діяльність саме така діяльність є природним способом розвитку будь – якої дитини. Тільки в навчально – ігровій діяльності дитина радісно і легко, як квітка під сонцем, розкриває свої творчі здібності, закріплює і засвоює нові навички і знання, розвиває моторику, спостережливості, фантазію, пам'ять, вчиться думати, аналізувати, долати труднощі, одночасно пристосовуючись до суспільства. Навчально – ігрова діяльність, це

життєва лабораторія дитинства, яка дає той аромат, ту атмосферу молодого життя, без якої ця пора їй була б марна для людства

Отже, успішно організована навчально - ігрова діяльність забезпечить психологічне здоров'я учнів з особливими освітніми потребами, допоможе сформувати інтерес, мотиви навчальної діяльності, відповідні знання, уміння, навички та компетентності. Саме така діяльність допомагає педагогу відкоригувати, згладити певні прогалини в розвитку дитини, викликає у дітей емоційне піднесення, задоволення своєю значимістю, дає дитині з особливими освітніми потребами відчувати себе успішною, впевненою, творчою, реалізованою.